

Aktuálnost a událost

Nic v tomto světě (v tomto Vesmíru) není „bodově“ aktuální, ale pro všechno platí to, co Husserl ukázal („vykázal“) na „vědomí“, totiž že jde o dění, které má svou aktuálnost rozšířenou o právě odcházející (pomíjející) složku, jakož i o právě nastávající resp. k nastávání se připravující složku. Husserl použil pojmenování „retence“ a „protence“ ale tím, že obojí omezil na akty vědomí, jednak navázal na Augustina a jeho subjektivizaci času, zejména však (v důsledku „redukce“) do jisté míry ztížil aplikaci tohoto pojetí na „věci samy“ (o nichž mluvil, jako by to byly „skutečnosti o sobě“, ale opravdu je mínil jen jako fenomény). Jestliže uvažujeme „událost“ jako kus dění, které má svůj počátek, svůj konec a průběh mezi obojím vnitřně (nepředmětně) sjednoceny do skutečného celku, nemůžeme se spokojit s popisem jednotlivých jejích „fází“, jak se „ukazují“ v momentě své „aktuálnosti“, ale musíme nějak myšlenkově „uchopit“ tu nepochybnou skutečnost, že každá aktuální přítomnost do sebe nějak „pojímá“ přítomnost právě minulou, stejně tak jako do sebe nějak „vtahuje“ přítomnost, která se má aktuální právě stát. Obojí, totiž to právě minulé i to právě mající nastat, v sobě či při sobě musí vskutku nějak „přidržet“ či „podržet“, ale musíme se tázat, zda to je ten nejpřesnější a nejvýstižnější způsob pojmenování a pochopení onoho vztahu aktuální přítomnosti k onomu „těsně před“ a „těsně po“: je to opravdu právě a pouze ta „aktuálnost“ sama? Není to naopak především ona událost jako celek, která „přidrží“ všechny „aktuálnosti“, tj. všechny jednotlivé fáze v jejich aktuálnosti v onom nezbytném sjednocení právě díky tomu, že veškeré jednotlivé přítomnosti nelze redukovat na jejich aktuálnost (která je vlastně čímsi výjimečným), nýbrž že je třeba je vidět na prvním místě a především v jejich zapojenosti do celku události převážně v jejich neaktualitě? Právě to je pro nás důvodem, proč musíme varovat před „kouskováním“ události na jednotlivé fáze, jako by představovaly pouze sérii, pouze jakousi posloupnost, a proč trváme na tom, že se žádná událost neděje po částech, po kouscích, po fázích, ale v každém okamžiku, v každé fázi celá najednou.

(Písek, 081118-1.)